

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A tanítógyűlésekről általában.

Valányszor egy oly nagy és fontos hivatású testület, mint a községi tanítóké, közgyűlésre összeül: jogos érdeklődéssel kísérik eszmecseréjüket mindazok, kiknek szívkön fekszik, hogy a jövő nemzedék különb legyen a mostaninál. Az ily gyűléseken áttekinthetőleg s mintegy kirakatban mutatkozik egyrészt ama szellem, mely a tanítók gondolatvilágában uralkodik; másrészt az a nivó, melyet tanulmányaikban elértek.

Ami a szellemet illeti, az a vármegyei tanítótestületek bármelyikében is kiválóan hazafias, a hivatás fenkölt tudatával teljes. A tanusított ismeretek mérve pedig — amint az máskép nem is lehet — egyénileg különböző. Anélkül azonban, hogy az egyéni felfogásnak szárnyát szegni, az önérvényesítési hajlamot járószalagra fűzni akarók: elmondunk itt célzás nélkül egyetmást, ami részint a kitűzetni szokott vitapontok megválasztására, részint azok feldolgozási módjára vonatkozik.

Erős ama hitünk, hogy ezen sokoldalú megfigyelésből merített jóakaratu tanácsok a tanítógyűlések értelmi értékének fokozásához hozzá fognak járulni, ha szívből jöve, szívhez is találunk.

A kitűzendő tételekre nézve nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy azok kiválóan didaktikaiak, módszertanba vágók legyenek.

Megköveteli első sorban a tanítók szakférfiúi reputációja, de másod sorban s különösen az iskola érdeke és tényleges szüksége. Ebben vagyunk mi, magyar tanfériak, általában gyengék. Pedig aki ebben erős, csak az az igazi mester. Ebben kell és lehet magunkat megkülönböztetnünk a laikusoktól. Mert hiszen utóvégre annyi ismerete, amennyi az elemi iskolai tárgyaknak tovább közléséhez szükséges, minden művelt embernek van; kell tehát, hogy nekünk, akik szakembereknek tartjuk és kívánjuk tartatni magunkat, oly mesterfogások álljanak rendelkezésünkre, melyeket tárgyaituk körén belül bizonyos átgondolt terv és céltudatos egymásután szerint alkalmazunk, úgy, hogy azok láttára a velünk versenyezni akaró laikus maga is megérezeze, hogy ő csak műkedvelő, míg mi szakemberek vagyunk e téren.

És — tisztelet a kivételeknek — ennyire általában nem vagyunk; sőt, ami a javulás első feltétele, nem is látszik még, hogy ezen szakszerűségre komolyan töreksszünk. Nem az a közgyűléseken a mi dolgunk, hogy a tanító befolyásáról, társadalmi tekintélyéről, fizetésének csekélységéről, a pappal és kántorral való jó viszonyának mikénti fentartásáról steff. határkúros szóáradatban ömledezzünk. Lehet elvéte erről is beszélni; de ez a helyi lapokban, a különféle tanügyi újságok társadalmi rovatában is elvégezhető. A nagygyűlés nem ezért van behozva, hanem azért, hogy az országos tantervet vidékünk speciális viszonyaihoz alkalmazzuk; a végrehajtása körüli nehézségeket megbeszéljük; egyes tárgykörökre vonatkozó tapasztalatainkat kiegészítés vagy helyesbítés végett elsoroljuk. De különösen arra valók e gyűlések, hogy az egyes tantárgyak fontosabb részegészeinek tanmenetét javítsuk. tökélyesbítsük; a részletek beadagolását, kiporciónását, a városi, falusi, tanyai iskolák praksziséből merített adatokhoz képest megállapítsuk. Szóval az a mi dolgunk a gyűléseken, hogy izmósítsuk a tanítóban a tanító mestert, finomítsuk érzékét a didaktikai mesterfogások iránt, tereljük figyelmét a részletekre, keltsük fel találékonyságát, tegyük leleményessé a bemutatásban, világgossá a szemléltetésben, biztossá a kérdésalkotásban, mindenhatóvá a megértetésben.

Nekünk nem szabad a felszínen, a dióhéjon, rágicsálnunk; hanem a lényegre — a gerezdekhez — kell hatolnunk. Az elvek, a vezéreszmék minden tantárgyhoz ki vannak már dolgozva, megállapítva. Tehát nem lehet feladatunk egyik-másik közkezen forgó könyvnek alkalmi részzeit

kiürnünk és untig ismételnünk; hanem bele kell mélyednünk a tárgynak egyik részébe és az általános elveket abban alkalmaznunk.

Tehát nem szabad oly tágkörű kérdést adni fel: „Hogyan tanítsuk a magyar nyelvet a vegyesajku iskolában?” Aki ilyen sokat markol, keveset fog. Beszél, beszél egy óra hosszúig s a végén se ujat, se egyénit, se különüst nem hallunk.

A fenti helyett például fejtsenek meg ilyen s efféle kérdések: „A magyar igeragozás tanításánál hogyan szoktatjuk a bunyevác gyereket az alanyi és tárgyi ragok helyes megkülönböztetésére?” Vagy: „Hogyan szoktatjuk a német fiukat magyaros betű- és szókiejtésre?” Vagy: „Mily egymásutánban ismételjük át a vármegye földrajzát?” Vagy: „Hogyan értetjük meg a gyermekkel legkönnyebben a föld forgását?” Vagy: „Mely olvasmányok kapcsán lehet az egészségtan legfőbb elveit összefoglalni?”

Ilyen és hasonló kérdések mutatják meg a tanítóban a művészt; ezekben tanusítatja ő szakszerűségét: ezeknek pontos, egyértelmű megfejtése viszi előre az elemi tanügyet.

Hátra van még ezen s efféle kérdéseknek előadásáról is szólni.

Az efféle témák természete egyszerű, világos beosztású és tagozatu, rövid, értelmes előadást követel. Helytelen tehát minden szükségtelen s amugy is unalmas bevezetés. A legtöbb felolvasó azt hiszi, hogy ha hosszú lére nem ereszti tárgyát, nem is nézik okos embernek. Téved! Hosszasan írni nem művészet, tömören, de azért világosan értekezni — az a nehéz feladat.

Tehát rövidsége törekvés legyen jelszavunk. Huzzunk ki fogalmazványunkból minden szót, mely nélkül az ellehet. Uzsoráskodjunk azzal a 2—3 órával, amelyet együtt töltünk, hogy csupa hasznos és minél több kérdés nyerhessen ott megoldást. Ne huzzunk a tárgyhöz hajánál fogva semmi rokon témát. Hiszen nem felnöttek oktatása ez, hogy mindent elmondjunk, ami eszünkbe jut; hanem ünneplés tanusítása annak, hogy egy részletes kérdéssel miképen jöttünk a megejtett nyomozás után tisztába.

Hasonlóképpen kerülni kell a nagyon is elharapódzott oratori szócikornyát, a tele szájjal való nagyhangúságot. Nekünk nem a kedélyt, hanem az elmét kell meggyőzni; nem magunkat, hanem álláspontunkat kell kitüntetni. Szakemberek között csak az érvek, a tapasztalatok, a kipróbált irányok, a kézzelfogható előnyök számíthatnak maradandó hatásra.

Ha ezen szempontok vezérelnék a tanítógyűléseket; ha a fellépők ily vezérelvek szerint meritenék ki témáikat; akkor minden egyes gyűlés után elmondhatnók, hogy az előbbre vitte elemi tanügyünket. Ezek nélkül azonban a tanítógyűlések csak a kedélyes viszontlátás vonzóerejével hatnak, mely mindenikünknek 2—3 órai unalmas s kevés tanulságu penitenciába kerül.

Igaz, hogy még nem oly régi divatnak az ilyen gyűlések, hogy bizonyos konkrét formába jegecedhetek volna; de viszont el kell már egyszer komolyan kezdeni s a helyes irányt kitűzni, hogy életrevalóságunk ne csupán a mozgásban, hanem a haladásban is tükröződjék.

Az ivóvíz kérdése Bácskában.

III.

Küti vizek Bácskában.

Bácskának küti vizeit már több éveken át alulirott vizsgálta. Ugyanakkor mikor alulirott, Zomborban küti nösen dr. Wohlath J. vizsgálta a küti vizeket.*

Összesen 50 bácskai helyről és 143 kútról szereztem be adatokat és pedig 102 adatot magukból a helysegekből, 41-et pedig a helysegeken kívüliekből. Ha ezen adatokat mind megtekintjük, látni fogjuk:

Párlási maradék.

A párlási maradék 119-szer lett meghatározva és találatott, hogy 1 liter vízben volt párlási maradék:

* Das Trinkwasser der k. u. Freistadt Zombor 1885.

500 milligrammig	11 kútban.
500-tól 1000	35 "
1000-tól 2000	42 "
2000-tól 3000	20 "
3000-tól 4000	3 "
4000 milligrammon túl	8 "

Mindaz a 11 kút, melyekben a párlási maradék a megengedett 500 milligrammot túl nem lépte, a helységen kívül fekszik. Legkevesebb párlási maradékot mutattak Csuroghon az u. n. városi kút (100), Deszpot-Szt. Ivánon a mezei kút (120) és Pacséron a hegyi kút (260).

Szerves alkatrészek.

A szerves alkatrészek 113-szor határozattak meg és 1 liter vízben találatott:

10 milligrammig	7 kútban.
10-tól 30	75 "
30-tól 50	19 "
50 milligrammon felül	12 "

Azon 7 kút közül, melyekben 10 milligrammnál kevesebb találatott, csak kettő volt községen belüli.

Szerves alkatrészek tehát sokkal kisebb mennyiségben fordulnak elő, mint az ember várna. Hogy a bácskai küti vizekben a szerves alkatrészek viszonya aránylag kedvező, az alulirott véleménye szerint nagyban a lútkacsos, még a levegő által átjárható földtalajnak köszönhető, melyben a szerves anyagok gyorsan élelülnek. Ez az oka, hogy a mi küti vizeinkben általában sok a szénsav (a rothadás terménye), innen van friss, kellemes ízük, mely a vizek valódi minőségét elpárolgolja s így a népség issza, nem is gyanítva, hogy mérget vesz be a cukorral. Ennek alapján a szerves alkatrészek határát 50 milligrammban, legalább a bácskai küti vizekre nézve alulirott igen magasnak tartja, annak nem volna szabad 10, legfőlebb 20 milligrammot kitennie 1 liter vízben.

Ammoniak.

Az ammoniak után kutatva lett 146 esetben találatott 87 és nem találatott 59 esetben.

Legtöbb ammoniakot mutattak Nikolicsnak a kútja Gyurgyevón, Rausch kútja Hódsághon és Sztójnityev kútja Ó-Verbászban.

Salétromos sav.

Salétromos sav után kutatva lett 145 esetben, találatott 44 és nem találatott 101 esetben.

Salétromsav.

A salétromsav 107 esetben határozattott meg és 1 liter vízben találatott:

0 milligramm	7 kútban.
5 milligrammig	5 "
5-től 15	5 "
15 milligrammon felül	90 "

Az a 7 kút, melyben semmi salétromsav sem találatott, a következő volt: a sándori vodica és a völgyi kút Sándoron, az ó-szivaici dombon levő kút, az új (és már abbanhagyott) zombori vodica, a szablayi epres kút, a csuroghai városi kút és Petrovosszellón a Sztakies-féle szállási kút, tehát valamennyi községen kívüli kút. Az összes 17 kút közül, melyek a salétromsavra nézve megengedett határt túl nem lépték, csak 3 volt községbeli.

Chlor.

Chlor 146 esetben határozattott meg és 1 liter vízben találatott:

30 milligrammig	8 kútban.
30-tól 50	11 "
50-tól 100	37 "
100-tól 200	37 "
200-tól 300	27 "
300-tól 400	13 "
400 milligrammon felül	13 "

Legkevesebb chlorot mutatott egy ó-sztopári szőlői kút (11), a doroszlovi tekija (12-8) és a városi kút Csuroghon. A 19 kút közül, melyek a chlornak megengedett határt túl nem lépték, csak egy volt községbeli, Szilbáson.

Legtöbb chlor volt két petrovosszellői kútban (806 és 628) és a zombori nagykaszárnyai kútban (750).

Kénsav.

Kénsav után kémeletett 145-ször, nem találatott 10 kútban, 1 literben 60 milligrammnál kevesebb találatott 55 kútban, ugyanannál több 80 kútban. Azon 10 kút közül, melyekben kénsav nem találatott, csak egy volt községbeli.

Összes keménység.

Az összes keménység 110 esetben lett meghatározva és találatott:

6° keménységűnek	1 kút.
6°—12°	3 "
12°—20°	12 "
20°—34°	40 "
34°—100°	50 "
100° felülnek	4 "

Leglágabb viz volt a csuroghai városkúti víz (5-6°), utánna a pacseri hegyi küti (6-4°), egy zombori szőlőbéli küti (9°) és a topolyai vasutállomási küti (11-6°). A 20° keménységi fokon aluli 16 kút közül csak kettő volt községbeli.

Mikroorganizmusok.

Majdnem valamennyi vízben, melyek gócsóvívek megvizsgáltak, találtak mikroorganizmusok és nemcsak az állott, de sokszor a friss vízben is. Aránylag sok vízben fordultak elő baktériák. Infusoriák gyakran nagy mennyiségben jöttek elő. Nagy mérvben voltak képviselve az amoebeák változó alakjai is. 5 vízben annyi volt, hogy ezen vizeket joggal amoebea-vizeknek nevezhetjük. Ezek: két szabadkai kút, egy ó-verbázi kút, a Rausch-féle kút Hódáságon és egy újvidéki kút.

Általános megítélés.

Ha minden adatot tekintetbe veszünk, úgy kitűnik, hogy a megvizsgált kutak közül csak négy ad jó ivóvizet. Azok jószáguk szerint a következők: városi kút Csuroghon, Ó-Sztrapáron egy szőlőbéli kút, Zomborban az indóház kútja és Doroszlón a tekija melletti kút. A hátralevő vizek közül még csak 18 használható feltételelesen mint ivóvíz. Valamennyi többi, tehát 121 kútnak a vize tisztátalan és nem való ivásra, természetesen különböző mértékben.

Megjegyzendő, hogy a csuroghi u. n. városi kút vize, mely valamennyi megvizsgált bácskai kúti vizek közt a legjobb ivóvíz, a Tisza közelében van és ez valószínűleg nem egyéb, mint a Tiszának átszűr (filtrált) vize.

Petrovits Döme.

(Folyt. köv.)

Hírek.

Alapítvány. A nemeslelkű alapítványok száma ismét eggyel szaporodott. Koczik Erzsébet ő nagysága, aki jótékonyágával már annyi könyvűt törölt le s aki, mint tudva van, az elhagyott, szegény árvák felnevelésére oly alapítványt szándékozik tenni, aminőt ily célra az országban még alig ha tett le valaki, azon tudatban, hogy édes hazánk felvirágoztatására minél kifejlődtebb iparra, minél képzetesebb iparosokra van szükségünk, a napokban a helybeli ipariskola legjobb tanulóinak jutalmazására 2000 forint tett le. Ezen, nemcsak intézetünk, de Zombor város közművelődési történetében is kiváló helyet elfoglaló nemes tett behatása alatt a zombori ipar- és kereskedelmi iskola tanterület — igazgatójuk vezetése mellett — vasárnap teljes számban tisztelték ő nagyságánál s úgy maguk, mint az intézet ifjúsága nevében is a legmelegebben köszönték meg az igazán nagy s az ifjúság szorgalmára s erkölcsi érzületére oly messze kiható alapítványt. Ő nagysága megköszönve a szives figyelmet, kijelenté, hogy ezen alapítványt a legnagyobb örömmel tevő le s jövőre is minden törekvésével, sőt egész vagyonát egyedül csak a közzé előmozdítására szenteli. Ezek után még csak azt kívánjuk, hogy a fejedelmi bőkezűségű, fenkölt gondolkodású, nemesen érző urnó városunk s a közzé javára minél tovább, az évek hosszu során át élvezhesse még nemes tetteinek édes gyümölcseit!

Az alapítólevél így hangzik:

Azon meggyőződésben lévén, hogy számtalan ok követeli országunk iparának fejlesztését, ezenel o. é. 2000 azaz kétezer forintnyi alapítványt teszek le a zombori takarékpénztár egy betéti könyvecskéjében oly célból, hogy ezen összeg kamatjainak jutalomképen kiosztása által azon ifjak, kik magukat az iparos pályára szánták, minél tökéletesebb kiképzésre serkentessenek.

Ezen alapítványra nézve a következő meghatározásokat teszem:

1. Az alapítvány a magasabb ipari pályára való kiképzése közben elhunyt fiam emlékére „Koczik Lajos alapítvány” nevet viseljen.

2. Az alapítványnak az 1886. évi XXII. t. c. IX-ik fejezete értelmében való kezelését Zombor szab. kir. városra bízom.

3. Az egy évi betéti kamatokból évente lehetőleg 20 darab 10 frankos arany vétessek és ezen aranyokból az évi zárvizsgák alkalmával a zombori alsófokú ipariskola legmagasabb osztályában és a zombori középfokú ipariskola három legmagasabb osztályában, összesen tehát négy osztályban egy-egy tanulóknak 5—5 darab arany adassék jutalmul.

4. Addig, míg a zombori középfokú iskolának osztályai megnyílnak, a meg nem nyitott osztályok számára megállapított 5—5 darab arany ideiglenesen a zombori alsófokú ipariskola első, illetve második osztályában 2—2 tanuló között osztassék meg olyképp, hogy ezen osztályokban a legérdemesebb tanuló 3—3, a második érdemes tanuló 2—2 aranyat kapjon. A mint a középfokú ipariskola egy újabb osztálya megnyílik, úgy az alsófokú ipariskola két osztályának részére itt ideiglenesen megállapított jutalmak kiosztása, és pedig előbb az első, azután a második osztályban, eliesik.

5. Ha az alapítvány egy évi kamataiból az itt megállapított husz darab aranyra nem tellik, úgy mindég az alsóbb osztályokban osztandó ki megfelelőleg kevesebb számú arany. Ellenben az alapítvány évi kamataiból az aranyok bevásárlása után netán fennmaradó maradékösszeg az alapítvány jövő évi kamataihoz csatolandó. Ha pedig az alapítvány évi kamataiból és a felszaporodott évenkénti kamatmaradékokból husznál több

aranyat lehet venni, úgy a többlet az alsófokú ipariskola javára esik, mikénti kiosztását pedig ezen tanintézet tanterületé határozza meg.

6. Mindegyik osztályban azon iparos (nem kereskedő) tanuló részesítendő jutalomban, aki ugyanazon osztálybeli iskolatársai közt tanulmányi előmenetel és jó magaviselet által a lefolyt iskolai évben leginkább kitűnt, és ezért ugyanazon évben más hasonló jutalomban nem részesült. Ha két vagy több jutalomra egyaránt érdemes tanulók között esetleg egy árva van, úgy ez ugyanazon előfeltételek mellett a jutalomra a többiek előtt elsőbbséggel bír.

7. Azt, hogy mindegyik osztályban melyik tanuló részesüljön a 6-ik pont értelmében jutalomban, évente az illető tanintézet tanterületé határozza meg. — Zomborban, 1888. évi július hó 15-én. Koczik Erzsébet s. k.

Kinevezés. Ő Felsége a király dr. Virter Lajos váci örkanonokot olvasókanonokká nevezte ki.

Kinevezés. Kállay Albert, Szabadka város főispánja, a tiszaszabályozási társulathoz kormánybiztossá nevezetett ki.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Ivánovits Iván, Drescher Ivánovits Anna és Ivánovits Sándornak, a néhai édes atyjuk emlékére tett 500 forintos ifjúsági jutalomdíj-alapítványt elismerését és köszönetét fejezte ki.

Fegyvergyakorlat. A helyben állomásozó közös hadseregbeli katonák mult szombaton reggel felutaztak Budapestre, hogy az ott tartandó fegyvergyakorlatokon részt vegyenek.

Az „Achilles Sport-egylet” iránt — mint szabadkai levelezőnk írja — időről-időre mind nagyobb fokú érdeklődés kezd városunkban mutatkozni. A club tagjává lenni óhajtok bejelentett nevei az utolsó választmányi gyűlés óta ismét meghaladja a harmincat. A bejelentettek nagyjából a club házi viadalain kapott kedvet, ez életrevaló egyesületnek tagja lenni. A gyakorlatok is napról-napra élénkebbek. Nem is csoda, itt a nyár, közeledik a III-ik nyilvános viadal (1888. aug. 12. Palieson) melyen az erők komoly megmérkőzése már jó előre alapos gyakorlatot, idomítást (training) igényel. A részletes feltételek különben már ki vannak dolgozva és közelebből a versenybizottság hivatalosan közzé teszi. Az egyesület saját nyári helyiségében (a szegedi szőlők között) minden kedden, csütörtökön és szombaton, délután 5 és 8 óra között rendszeres tornárákat tart. A kirándulások egyik legkellemebb mulatságait képezik az athlétáknak. S ni teljesen osztoznak abban a véleményükben, hogy vasárnap délutánonként, midőn az idő kedvez, barátságos vidékekre egy-egy gyalogsétánál vagy egy velociped kirándulásnál alig van üdítőbb időtöltés. A kirándulásokra részletes program készült. E kirándulási programba felvétetik Szabadka környékének összes 10—75 km-terre fekvő városa és falva. Eme kirándulások a tagok által tervezett versenyekkel lesznek egybekötve. Egy szóval athlétáink ellen nem lehet kifogásunk. Igazi athléták. Dolgoznak. — Achilles.

Távgyalogási verseny. A műfutászat sportja grasszál. Holnapután ismét lábra kelnek: Baráth Kálmán, honvéd-főhadnagy, dr. Molnár Károly, házközösségi előadó, Szemző Károly, th. aljegyző, Kikindai Aladár, kir. mérnök és Szemző Dezső, joghallgató. A versenytávolság: Zombor-Topolya, 44-6. kmtr. Az egész utat 8 óra alatt kell megtenni, egy óra és 14 percnél egy mérföldnyi, vagyis 10 percnél egy kilométernyi sebességgel. Indulás pontban déli 12 órakor, a megyeház sarkától. Érdekel nézünk a hivatalból verejtékes verseny kimenetele elé.

Az ó-kanizsai ipartestület, irodájának beburkolása és az iparostanonoknak rajzeszközzel való ellátása céljából, a szegedi polgári dalárda szives közreműködése mellett, a napokban Nagy Lajos vendéglős kerthelyiségében minden tekintetben sikerült nyári táncmulatságot tartott. Minden tekintetben sikerültnek nevezem e mulatságot, mert a szegedi lelkes dalosok gyűjtő dalaikkal, szabatos, minden részben tökéletes éneklésükkel oly élvezetes, feledhetlen estét szereztek a helyiséget minden zugában betöltött közönségnek, hogy ennek emléke igen sokáig élni fog minden jelenlét lelkében. A tánckedvelő fiatalság pedig jól szervezett zenekarunk tüzes játéka mellett járta a táncot, kiváló kirivradtját a szó teljes értelmében. Tíz-tizenöt év óta Ó-Kanizsán a közönség nem jött ily szép számban össze. Különösen a szépnek, a szép leányok serege volt teljes, szép szemekkel hódító, a férfinemet elbájoló. Mi e meleg részvétet a vigalom nemes céljának, az iparosság ügye fölrendelésének és a rendezőség buzgalmanak tulajdonítjuk. A mulatság anyagi sikerét a következőkben adom: Bevétele 241 frt 50 kr. Ez összegben foglaltatik 30 frt felülfizetés is a kitűzött célra. Kiadás 87 frt 39 kr. Tehát a tiszta haszon 154 frt 11 kr. A felülfizetésekre járultak: u. m. báró Podmaniczky Frigyes ur, az ó-kanizsai választókerület országgyűlési képviselője, b. t. tanácsos 10 frttal, mátházi Matkovits Lajos zentai főszolgabíró, a Ferenc József-lovagrend keresztese 5 frttal, Schwarz Bernát szegedi közvezési vállalkozó 5 frttal, ifj. Mihályi Sándor községi jegyző, az ipartestület hatósági biztosa 5 frttal, Palotás József szegedi műpártoló 1 frttal, N. N. Török-Kanizsáról 50 krral, Popovits Demeter községi adószedő 1 frt 50 krral, dr. Roser Gyula községi főorvos 1 frttal, Bugyi József községi rendőrbiztos 50 krral, Kráhl Adolf földbirtokos és kereskedő 50 krral. Az ipartestület f. évi július hó 1-én tartott eljárási ülésében 29. sz. határozatával a n. é. felülfizetőknek, a szegedi polg. dalkör tek. elnökségének, az ó-kanizsai közönség vendéglátó t. tagjainak, a buzgó rendezőségnek legforróbb köszönetét jelenti ki, mit én is e sorokban ezenel tisztelettel teljesítek. K. S.

Szerencsétlenség. Mult szombaton este Nikolits Ulászló, miniszteri osztálytanácsos, házában nagy szerencsétlenség történt, melynek áldozatát esett a ház szép és fiatal úrnője. A gázszes esetről, mely városzerte élénk részvétet keltett, a következő tudósítást vesszük. Folyó hó 21-én, szombaton, este 10 és 11 óra között Nikolits Ulászló miniszteri osztálytanácsos neje, az előcsarnokban függő lámpát el akarván oltani, a lámpát erős rántással húzta le, úgy, hogy a korhadt gerendához különben is gyöngén odaerősített lámpa az asztalra esett

s az égő petroleum végig ömlött rajta. Egy pillanat alatt lángtenger borította a szerencsétlen asszonyt, ki eredménytelenül kiáltozott segély után. Fájdalmában és ijedségében jajszóval végig futott a szobákban s ezzel még jobban élesztette a rajta égő lángokat. Mire a családbeliek összefutottak, a szegény asszony annyira összeégett, hogy egy-két órai kínos szenvedés után meghalt. A balesetről azonnal táviratilag értesítették a Bécsben időző férjét, ki a tegnapi délutáni vonattal meg is érkezett felesége ravatalához. A szerencsétlenül kimúlt asszony temetése tegnap délutáni 5 órakor ment végbe óriási részvét mellett. — A család által kiadott gyászjelentés így szól: Alulírottak szomorodott szívvel tudatják mind a rokonok, barátok és ismerősökkel, hogy forrón szeretett és felejtethetlen nőm, illetve anya, leánya, nővér, sógornő valamint nagynénje nemes Nikolic Zsófia urnó szül. Lalošević folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor rövid, de kínos szenvedés után életének 37-ik évében jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 23-án, délután 1/6 órakor fognak a zombori szerb szt. György templomban beszenteltetni; és onnét a nagy szerb temetőben lévő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Zombor, 1888. július hó 22-én. Béke hamvai felett! Nemes Nikolic U. férje. nemes Nikolic Zsidor, fia. nemes Nikolic Anna, leánya. Lalošević Erzsébet szül. Kovacic, anyja. Lalošević Jakab, fivére. Lalošević Anna, szül. Georgijevic, sógornője. Lalošević Jelka, Lalošević György, Lalošević Jovánka, Lalošević István, unokahúgok és fivérei.

Betörés. Szabadkán Birkáss Gyula házába f. hó 20-án éjjel álkules segélyével tolvajok hatoltak be; a szekrényt, melyben az összes kulcsok elhelyezve voltak, feltörték és valamennyi szekrény értékes tartalmát magukkal vitték. Birkássék ezidejüleg furdóba lévő, a kárt megállapítani még nem lehetett. A tolvajokat a szabadkai rendőrség erőlyesen nyomozza.

Alapszabály megerősítés. A zombori „Sport-Egylet” alapszabályait a m. kir. belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

Erdősítés. Az erdőtervény által elérni szándékolt nagy közgazdasági és közegészségügyi célok elérése csak akkor remélhető, ha annak rendelkezési az erdőbirtokosok részéről is mindig szem előtt tartatnak és keresztülvitetnek, ennél fogva felhívja a bizottság a vármegyebeli erdőbirtokosok figyelmét azon törvényes rendelkezésre, hogy a véderdők, futóhomokon álló erdők és szántóföldnek, rétnak vagy szőlőnek állandóan nem alkalmas s ennél fogva feltétlen erdőtalajon álló erdők fenntartandók s illetve a kiirtott vagy letarolt területek legfeljebb 6 év alatt újra erdősítendők. Ezek alapján elrendeli a bizottság, hogy az erdőtervény életbelépése 1880. év július 1-je után keletkezett vágások, irtások és bármely módon keletkezett tisztások e fennebb említett erdőkben, tartozzanak azok az erdőtervény 17. §-ában felsorolt avagy magán erdőbirtokosok tulajdonához, a vágás, irtás keletkezése évétől számított legfeljebb 6 év alatt az erdőtervény 48. §-a alapján holdanként és évenként 10—100 frt terjedő pénzbüntetés terhe alatt erdősítendők. Azon esetben, ha ezen erdőrendészeti elsőfokú hatóság az erdőirtás iránt külön határozattal intézkedett vagy rövidebb határidőt szab a határidőre nézve, az illető határozat rendelkezése érvényes. Azon erdőbirtokosok ellen, kik a folyó év tavaszán ebelti kötelezettségüknek eleget nem tettek, még az év folyamán, azután pedig évről évre a tavaszi erdőmivelési munkálatok bevégezése után a késedelmezők ellen az erdőrendészeti áthágási kereset meg fog indíttatni. Továbbá elrendeli a bizottság, hogy a véderdőkben, futóhomokon, valamint a feltétlen erdőtalajon álló erdőkben, különbözőség nélkül arra, hogy a kérdésben forgó erdőterületek az erdőtervény 17. §-ában megnevezett avagy magán erdőtalajdonos birtokához tartoznak-e, a legeltetés sarjakról eredett erdőkben 15, vetett vagy ültetett erdőkben pedig 20 éves korig s illetve addig, míg ezen a közigazgatási erdőrendészeti bizottság azt a kir. erdőfelügyelőnek vagy tulajdonosnak megkeresésére meg nem engedi, a legeltetés egyáltalában tilos. A tilalom alatt álló erdőrészeket a tulajdonos kellő számu és szembeutó tilalmi jelekkel tartozik ellátni. Ezen rendelkezés áthágói az erdőtervény 51., 53. §-ai alapján 5—25, illetve 25—500, ismétlés esetén 1000 frt terjedő pénzbüntetéssel fognak büntettni. Végül figyelmeztetnek az erdőtervény 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok, hogy erdeikben a rendszeres vagy ideiglenes gazdasági tervnek jóváhagyásáig minden néven nevezendő használat tilos, ha csak a tulajdonos kérelmére s a kir. erdőfelügyelő javaslata alapján ezen erdőrendészeti elsőfokú hatóság azon időre, míg az említett gazdasági terv jóvá nem hagyatnak, a használatok iránt nem intézkedett, mely esetben azon intézkedés fogja előlegesen helyettesíteni a gazdasági tervet. Az ezen intézkedés ellen vétők az erdőtervény 53. §-a alapján 25—500 frt s ismétlés esetén 1000 frt terjedő pénzbüntetéssel fognak büntettni. Miről a kir. erdőfelügyelő, valamint a megyebeli erdőbirtokosok járási főszozolgabírók után jegyzőkönyvi kivonaton értesítendők. Kelt Zomborban Bács-Bodrogh megye közigazgatási albizottságának 1888. év június 12-én tartott üléséből. Schmausz Endre alispán, mint az erdőrendészeti albizottság elnöke.

Öngyilkossági kísérlet. Szabadkán Bleszics Vince nyomdászsegéd a napokban öngyilkossági szándékból forgópisztollyal háromszor magára lőtt, de rosszul talált, mert az orvosok állítása szerint, életben marad.

Tűzeset. Sztanisicon folyó hó 19-én esti 11 órakor Weisz Vendelnek nyolevan kereszt buzája és hat szekér szénája elégett. Azt állítják, hogy szándékosan gyújtogatás esete forog fen és hogy a tűzet okozó tűszök nem Weisz Vendel, hanem Wohlfard Ádám esküdt gabonájának volt szánya; de az ismeretlen tettes az utolsó percben összetévesztette a két gabonakazalt és tévedésből okozott kárt más egyéneknek.

Jégkár. A folyó hó 8-iki jégeső az újvidéki járásban, a hivatalos tudósítás szerint, a termésből 4—5000 holdat semmisített meg.

Pályázat van hirdetve a b.-almási kir. járás-bírósnál aljegyzői állomásra.

Halálozás. Újvidéken dr. Schosberger György orvos és vár. bizotts. tag, folyó hó 19-én hirtelen elhunyt. Temetése folyó hó 20-án ment végbe nagy részvét mellett.

Éhen halt. Baján Peics Szaveta, 86 éves agyszű, oly rendkívüli fűsvény volt, hogy csak akkor evett, ha könyörületből jutott hozzá az eledelhez. Így elégedt a komyszédok jószívűségéből, míg f. hó 18-án halva nem találták. Halálát éhség okozta. Hagyatékában egy 1000 frtos takarékpénztári és egy 460 frtos bankbetéti könyvecskét találtak.

Melléklet a „Bácska“ 57-ik számához.

A cséplőgép áldozata. Paeséron f. hó 21. Lazarovits Jásó 18 éves leánykájának, Tinkának, a cséplőgép elkapta az egyik lábát s összetépte. Az áldozat, kinek saját vigyázatlanágából történt az eset, a gyors orvosi segély dacára, néhány órai szenvedés után kiszvedett.

Német-Palánkáról írják: Most már nincs egyéb hátra, mint hogy országos és heti vásárok alkalmával, ékes mázolatokban, kintorna-nyöszörgés mellett, mutogassa valamelyik vándorkomédiás a „palánkai murithat“ ot, elretentő példájával mindazoknak, akik hamis bankók után sóvárogva, nyujtogatják ki tisztátalan keziket. Hogy a kaesákon hízó „Budapest“ című újság, kontár művészenek ösztövére képzelődése után, lerajzoltatta a palánkai „bankócsinálók“ tragikomikus elfogatását s a szerémi jóakaró levelező kuszált agyában szülemlett víziókat komoly tényeknek véve, ráadásul oda-pingáltatta a gépeket s a 30000 drb 5 frtosok szétszórt garmadát is: azon nem esodálkozom, de hogy a „Zombor és Vidéke“ is készpénz gyanánt vette a szerémi hízótt kaesák ezen szörnnyeteg példányát, az mégis fáj az én palánkai érzékeny szívemnek! Igaz ugyan, hogy eddigél mintegy 30 telhetetlen palánkai iparost és földmívelőt pénzhamisítás vádjából letartóztattak s ezek közül 9-et a mitrovicai törvényszék sujtó karjának kiszolgáltattak: ámde ezek közül bankót egyik sem tud hamisítani. Nem kétfelm, hogy vannak közöttük olyanok, akik hamisított pénz csalárd használatának büntetett, vagy hamis pénz kiadásának vétségét követték el, de sokan vannak olyanok is, akik az aranyborju iránti szertelen tiszteletükben, közvetítők által „jó“ bankóért óhajtottak volna nagyobb mennyiségű „új“ bankót kapni s nemcsak hogy nem kaptak, de még a jót is elvesztették. Ez utóbbiak különösen furesza szemekkel nézhetik azt az „új kaput“, amely utánuk a fogháznál bezárt. Nincs szándékomban szerecseneket fehérre mosni, csak a nagy hűbó után konstatálni akartam azt, hogy Palánkán „hamis bankócsinálók“ nincsenek, „Billor-láz“, ahol őket a „Budapest“-nek tetszett elfogatni, nem létezik, gépeket vagy éppen 30000 drb hamis 5 frtos már azért sem találtak, mert eddigél a vizsgálatnak egyetlenegy árva 1 frtos sem sikerült vádoltaknál felfedeznie. Fiat justitia! Zöld Vadász.

Eljegyzés. Zsigmond Dénes újvidéki szolgabíró, jegyet váltott Hódáságon a kedves Oltványi Emma kisasszonnyal, néhai Oltványi Sándor volt garai jegyző leányával.

A hol nem kell jó tanító. Kiszácson — mint nekünk írják — van egy magyar-német tannyelvű egyesületi iskola, melyet Guttman Bernát s 6 izraelita társa tart fenn. A folyó évi zárvizsgán még a tótajku tanuló is oly folyékonyan s oly jól felelt magyarul, hogy a jelenvolt szülők és a vendégek majdnem minden tantárgy, a tanfelügyelő kiküldött pedig a vizsgálat bekezdése után Hausz Sámuel tanítónak a tanításában elért eme szép sikereért nyilvános elismeréssel adózott. Ez volt a tanító morális jutalma; anyagi jutalma pedig az lett, hogy a kormányilag megerősített iskolaszervezési szabályok ellenére, az iskolafenntartók által elesapatott. Ezek az urak, kik hibásan beszélnek magyarul, azt hozzák föl okul, hogy a tanító, ki a magyar nyelv tanításában ily szép sikert aratott, s kinek többek közt Szász Károly nagynevű költőnkől, mint a Jász-Kun kerület volt ideiglenes kir. tanfelügyelőjétől is van ajánló bizonyítványa, — nem tisztán ejti ki a magyar szót. Ezen állítólagos hiba miatt az iskolafenntartók magyarosabb beszédű, illetve tősgyökeres magyar tanító német nyelven keresnek a „Neues Pester Journal“ utján! (L. az említett lap f. é. július 15-iki számában az apróhirdetéseket.) Hausz tanító hivatkozva az említett szervezési szabályokra és tanítási sikerére, a felmondást el nem fogadta. Most már az ügy, mely kizárólag csak személyeskedés körül forog, vitássá vált s legközelebb a kir. tanfelügyelő ur elé kerülend, hol a tanítóra nézve annak sikeres megoldását reméljük.

Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási-társaság gőzhajóinak menetterve 1888. évi március hó 25-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Első menet március 27-én. Lefelé: Bezdánból Zimony-Belgrádba: naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova-Galacig: szerdán, pénteken és vasárnap 9 órakor reggel.

Sport. A „Szabadkai-Torna-Egylet“ — mint lapunk mult számában már jelezttük — augusztus hó 5-én tartja meg Pálicson ötödik országos torna és athlétikai viadalát. A versenyek rendkívül érdekesnek ígérkeznek. A nagybizottság élén Parsetich Félix, Kálay Albert főispánok és Vermes Lajos bajnok állanak. A tornász ünnepély következő sorrendben folyik le: augusztus 4-én (szombaton) a vidéki tornászok fogadtatása és elszállásolása, és ezt követő társas vacsora az „Achilles-Sport-Egylet“ helyiségeiben. A versenyek közül kiemeljük: Balogh Dezső bajnokjelölt versenyét, a kinek 15 km. 59 perc 35 másodperc alatt kell befutnia, hogy másodikban jelöljék bajnokká. A legérdekesebb küzdelem mindenesetre a bajnoki kardvívás lesz. A harmadik vetélkedésben védő: Fellegi Antal bajnokjelölt, (Szabadkáról) a ki ellen Magyarország legjobb vívói jelentették be kihívásukat, s így nehezen fog a versenyközönség bajnokavatásban gyönyörködni. Ezenkívül lesz még távszás, gyorsuszás, sik (futó) verseny 1609. m. távolságra, 1 és 5 km. velocipedverseny. A viadori korlát és nyujtó versenytornázásban védő: Bokor Pál a „Szegeði Torna-Egylet“ tagja. A szabadkai hölgyek díja (értékes serleg), az akadályuszásra tüzett ki. Vécsey S.-en kívül, a ki elismert és jó hírnevű gyorsuszó, készílnék ezen versenyre a Milassin testvérek, Czobor Géza, Nagy József és Szatmáry Bendeguz. Vuics István (Zentáról) vízi velocipedet fog bemutatni. Matkovits Miklós bajnokjelölt és Popovits C. (Belgrádból) a szabadon elévezetett vasparipán iskola és műgyakorlatokat mutat be. Antal H. Jenő, amerikai boxoló és Vermes Lajos magánjellegű ökölvívásban mérkőznek meg. A versenybírózásban Raesmány János, Szabadka óriása ellenében Weisenstein Ödön a „Nemzeti-Torna Egylet“ tagja áll ki. A gyaloglás és viadori korlát és nyujtó verseny tornázásban Kükemezey Árpád honvéd huszár tiszthelyettes koszorozott tornász és viador fog vetélkedni. A nagy vasparipa versenybe nem lehetetlen, hogy a szabadkaiak a „Hunnia“, „Budapesti kerékpár-Egylet“ a „Budapesti vasparipa-Egylet“, a Magyar-Velociped-Club“ kiváló összes tagjait le fogják hozni. A versenyekhez az ország összes Sport-Egyleteit meghívták, s ezek

közül már többen meg is ígérték, hogy azokban részt vesznek. A versenydíjak az egyleti arany, ezüst és bronz-érmeken kívül nagy értékű tisztelet díjak is lesznek. A gentleman amateur jellegű mérkőzések alatt katona zenekar játszik. A totalisateur behozatala mellett az egylet elnöksége a legszükségesebb intézkedéseket már megtette. Egy szóval minden tel arra mutat, hogy az idei siker az előbbi éveket tetemesen túlhaladja.

Esküvő. Szabadkán Scherer Fábán, kir. törvényszéki jegyző, a napokban esküdtött örök hűséget a szép és kedves Joó Julia kisasszonynak.

Bács-Bodrogh vármegye szabályrendelete,

az árwapénztár megtarthatására belügyminiszteri engedélyt nem nyert községek árwapénztári vagyonának a vármegyei árwapénztárba leendő átadása, s ennek folytán a vármegyei gyámhatósági szabályrendelet 487-ik §-ának módosítása iránt.

1 §. Az árwapénztár megtarthatására belügyminiszteri engedélyt nem nyert községek árwapénztári vagyon, 1889-ik évi január első napjától számítandó két év alatt, a vármegyei központi árwapénztárban leendő további szabályszerű kezelés végett, az illető községek által a vármegyei árvaszéknek átadandó.

A vármegyei árvaszék jelen szabályrendeletnek belügyminiszteri jóváhagyása, s ennek a községi előjárásokkal történt közlése után, még a folyó évben kijelöli azon községeket, melyektől az eddigi községi árwapénztári vagyon az 1889-ik év folyama alatt lesz átvéve, kitétvén egyuttal az átvétel napját is, akként, hogy minden héten egy egy község árwapénztári vagyon az árvaszék által az árvaszék székhelyén és hivatalos helyiségében átvétessek.

Az ebbeli árvaszéki intézkedés akként tendő, hogy a megtarthatási engedéllyel nem bíró községek fele a jövő 1889-ik évben, másik fele pedig az 1890-ik év folyama alatt árwapénztári vagyonát átadja.

2 §. A mely községre nézve az átadás napja az 1889-ik év első felében lesz kitétvén: ezeknél az árwapénztári naplók 1888-ik évi december 31-én délután a községi jegyzők által a községi bíró és közgyám jelenlétében véglegesen lezárandók, a naplószerinti készpénzmaradvány még ugyanazon napon postára adandó, és ez uton rövid jelentés kíséretében a vármegyei árvaszéknek beküldendő, kötelezve lévén ez utóbbi a hozzá beérkezett összeget az illető községi előjárásnak legkésőbb tizenöt nap alatt végzésileg nyugtatni.

Az ekként történt naplólezárástól fogva tehát ezen községeknél további árwapénztári bevétel vagy kiadás többé nem eszközölhető.

Ha azonban valamely árwapénztári adós, árwapénztári tartozásának teljes vagy részbeni törlesztésére, — a községi átadás napjág bármikor — fizetést akarna teljesíteni: a lefizetett összeg — a fizető ellennyugtájával együtt — a községi bíró, pénztárnok, közgyám és jegyző által aláírandó nyugta mellett átveendő, árvailetét gyanánt a községi pénztárnok által a megyei gyámhatósági szabályrendelet 474-ik §-a szerint különben is vezetni tartozó letéti naplóban bevételezendő, a községi pénztárba helyezendő és 24 óra alatt rövid jelentéssel a vármegyei árvaszékhez beküldendő, mely utóbbi a hozzá beérkezett összeget legkésőbb 15 nap alatt a községi előjárásnak végzésileg nyugtatni, és öt százaléknyi kamatozással az illető község javára letétilen kezelni tartozik.

A községi árwapénztár tényleges átadásáig a községi árwapénztárban vagyonnal bíró árva részére szükséges kamatok a vármegyei gyámhatósági szabályrendelet 419-ik §-ában előirt minta szerinti jegyzőkönyvnek a községi előjáróság által a vármegyei árvaszékhez leendő beküldése után, ugyszintén a nagykoruakká váló árvaárk árwapénztári vagyon is — az illető község által a vármegyei árvaszékhez tényleg beküldött és az átadásig itt kamatozó letétként kezelt összegek erejéig — az illetőknek az árvaszék által esetről-esetre kiutalványozandók és a községi előjárásnak szabályszerű nyugta mellett leendő kézbesítés végett kiküldendők.

Ugy az ebbeli, mint az adósok által az előző bekezdés értelmében fizetett összegeket a községi jegyző az árwapénztári számlakönyvek illető lapján esetről-esetre az árvaszéki utalványra való hivatkozással azonnal, ugyszintén az árwapénztári átadási okmány illető tételénél is ennek elkészítése alkalmával a jegyzet rovatban feljegyezni tartozik.

3 §. Azon községeknél, melyekre nézve az árwapénztári vagyon átadása az 1889-ik év második felében fog történni, az árwapénztári napló végleges lezárása 1889-ik évi június 30-án, az 1890-ik év első felében átadásra kijelölendő

községeknél pedig 1889-ik évi december 31-én, — az 1890-ik évek második felére kijelölendő községeknél végre 1890-ik évi június 30-án eszközözendő; magától értetvén, hogy az árwapénztári naplók ezen végleges lezárásáig, az árwapénztári vagyonnak kezelése, könyvelése s az évi számadások tekintetében a jelenleg is fenálló ebbeli szabályok maradnak érvényben, — hogy továbbá az ezen lezárás napjától fogva további árwapénztári bevételek és kiadások nem eszközölhetők, — és hogy a lezárás és a tényleges átadás időközében az árvaárk nézve előforduló kiadások és az adósok által teljesítendő fizetések tekintetében a jelen szabályrendelet 2-ik pontjában előirt eljárás alkalmazandó.

4 §. Amennyiben az árvaszék az 1890-ik év első felében azt látná, hogy az összes átadás 1890-ik évi december végeig — netalán felmerült nehézségek vagy rendkívüli akadályok miatt — teljesen befejezhető nem lesz: a felmerült akadályokat 1890-ik évi június 1-én a vármegyei törvényhatóság közgyűlésének bejelenteni tartozandó, mely esetben ez utóbbi az átadást nem teljesíthető községekre nézve a határidőt a szükséghez képest — de legfeljebb egy évi időtartamra — meghosszabbíthatja.

5 §. A kérdéses községekbeli árvaárk nézve az eddigi kamatláb 1889-ik évi január első napjától fogva évi 5, azaz öt százalékra leszállítatik, és az árwapénztárt átadni tartozó községek ezen határnaptól kezdve a lezárásig az árvaárk kamatait öt százalékkal számítandják.

A vármegyei árvaszék által az átadásra kötelezett községektől tényleg átvett és azontul a vármegyei árwapénztárban kezelendő árvaárk vagyonának kamatjövédelme után a vármegyei gyámhatósági szabályrendelet 422-430. §§-ai értelmében eső tíz százaléknyi kezelési, illetve őrzési díj, a községi lezárás napjától számítva a vármegyei árwapénztár tartalékalapját illeti meg.

6 §. Az eddig is részben érvényben álló 1876-ik évi május 9-én kelt vármegyei árvaárki szabályrendelet 97-ik §-a értelmében a községi árwapénztári kamatok és haszonberek után a községi közgyámok, illetve községi jegyzők részére engedélyezett díjazás, illetve fizetés, mindannyi községnél a folyó 1888-ik év végével megszűnik, és a községek ezennel utasítatnak, hogy a községi közgyámok fizetése iránt — mely csakis a községi pénztárból adható — a mennyiben eddig meg nem történt volna, még a folyó évben idejekorán szabályrendeletileg intézkedjenek; magától értetvén, hogy a községi törvényhatóság hozandó ebbeli szabályrendeleteik járási főszolgabíráik útján a vármegyei törvényhatóság közgyűlésnek jóváhagyás végett még a folyó 1888-ik évben felterjesztendők.

7 §. A községi árwapénztári vagyon átadása az 1888-ik év végével, illetve a vármegyei árvaszék által a jelen szabályrendelet 1-4 pontjai értelmében kitévőtt lezárási napig terjedő s ekként kitévőtt állapot szerint történik.

Evégből az átadásra árvaszéki felhívandó községek jegyzői, az árwapénztári számlakönyvek alapján s az egyes számlák lezárási végeredménye szerint, az árwapénztári naplók végelegesen történt lezárásának, mint a községi kezelés megszüntetése napjág leendő számításokkal, a következő átadási okmányokat készítik el:

- a) az egyes árvaárk követelésének egyénekenkénti kimutatását;
- b) az egyes adósok tartozásának egyénekenkénti kimutatását;
- c) a községi árwapénztár mérlegét.

Ezen okmányok négy egyenlő eredeti példányban készítendők, a község bírája, jegyzője és közgyámja által aláírandók, a község szinnyomatu pecsétjével ellátandók, az összevarró zsinór végei a község pecsétjével lepecsételendők, és az árwapénztár átadására kitévőtt napon, az árwapénztárt megillető összes eredeti kötelezvényekkel és egyéb netaláni okmányokkal együtt, nevezett községi előjárók által a vármegyei árvaszéknek átadandók.

Az átvételt a vármegyei közönsége nevében az árvaszék elnöke által kijelölendő egyik árvaszéki ülnök, tiszti ügyész, számvevő vagy könyvelő, az árvaszéki pénztárnok és ellenőr teljesítik, — kik a fent elősorolt átadási okmányokat — a kötelezvények átvétele után átvételi záradékkal és aláírásukkal ellátva, ezeknek egyegy példányát az átadó községi előjárósági tagoknak azonnal visszaadják, második példányát a kötelezvényekkel s netaláni arany-és ezüstneműekkel, ékszerekkel és egyéb drágaságokkal együtt, — melyek külön-külön a község és az árvaszék pecsétjeivel lezárt, a számadási érték kitévőttével s az átadási okmány tétel számával ellátandó borítékokba helyezendők, — a vármegyei árwapénztári naplóban leendő azonnali egyénekenkénti bevételezés végett, a nevezett

árvapénztári tisztviselőknek, harmadik példányát az árvaszéki számvevőség jelenvolt tagjának a számlakönyvekben leendő egyénekenkénti előírások eszközésére nyomban átadják, a negyedik példányt pedig az átadás illetve átvételről felveendő, az összes jelenvoltak által aláírandó, és az árvaszék elnökének beiktatás és a további árvaszéki intézkedések megtétele végett átadandó jegyzőkönyvhöz csatolják.

8. §. Az előző pont szerint átvett kötelevények azonnal a vármegyei összesített árvapénztár tulajdona gyanánt tekintendők — és ezeknek az árvaszék által netán szükségesnek találandó szabályszerű átalakítása, (konvertálása), pótlása vagy megújítása, ugyiszintén az egyes adósok tartozásainak felmondása, vagy per, illetve végrehajtás utáni behajtása a vármegyei árvaszék jogköréhez, illetve köteleességszerű teendőihez tartozand.

Az ekként átvett árvapénztári vagyonnak további kezelésére nézve a vármegyei gyámhatósági szabályrendelet szolgálóland a vármegyei árvaszéknek irányadóul.

Az átadási okmányok alapján az átadó községek irányában netán szükségessé válólandó intézkedések a vármegyei árvaszék által megteendőek.

9. §. Az árvapénztári vagyon átadása után az illető községi előjáróság az árvapénztári naplónak fenti módon eszközölt végleges lezárásáig terjedő községi árvapénztári számadást — az eddig fenállott és fent idézett régebbi szabályrendelet szerint — azonnal elkészítteti, és azt 15 napi közszemlére történt kitétele, a községi képviselőtestület általi előleges átvizsgálása, és a netalán tett észrevételeknek közgyűlési letárgyalása után, szabályszerű átvizsgálás és elintézés végett — az árvapénztári vagyon átadásától számított három hónap alatt — a vármegyei árvaszékhez okvetlenül felterjeszteni tartozik; e határidőnek be nem tartása esetében az árvaszék a számadást bárki által a község költségére elkészítteti, fenmaradván a községnek azon joga, hogy az ebbeli költségeket a számadást elkészíteni tartozott közegeknél megvehesse.

A jogérvényesen elintézt utolsó árvapénztári számadás eredménye szerint az árvaszék megállapítja azon összeget, mely mint árvapénztári vagyon lett volna átadandó, s ehhez képest az egyes számlatételek helyesbítése s a netaláni hiánynak az illető számadó vagy a község általi megtérítése iránt saját hatáskörében intézkedik.

10. §. Az átadott községi árvapénztárakban talált felesleg vagy tartalékalap az árvaszék által minden községre nézve egy-egy külön számlalapon könyvelendő, — és ezen volt községi árvapénztár tartalékalapból lesznek első sorban az illető község volt árvapénztárának rendbehozása érdekében netán felmerülő kiadások, és annak netaláni oly hiányai az árvaszék határozataihoz képest fedezendőek, melyekre nézve a mulasztás a volt kezelő községi közegeket és előjárósági tagjait nem terheli; ha az illető községi árvapénztárnak ily hiányai már nincsenek, a fenmaradt felesleg a többi községek átadott árvapénztárainak ilyenmő hiányai fedezésére, s a szükséghez képest a volt községi árvapénztárak rendbehozásánál netán felmerülő költségekre fordítandók az árvaszék által; és ezek után tisztán fenmaradt felesleg a vármegyei árvapénztár tartalékalapjának számlájára átvendő, és ezután mint ennek tulajdona a vármegyei gyámhatósági szabályrendelet értelmében kezelendő.

11. §. Minthogy a községi árvapénztári adósok tartozásainak törvény- és szabályszerű biztosítása, kötelezvényeik kiállítás, elfogadása, s a kölcsönök megszavazása, az eddigi gyakorlat és a vármegyei szabályrendeletek értelmében is az illető községek jogköréhez tartozott, és ennélfogva minden község az árvapénztári adósok tartozásainak behajthatóságáért eddig is felelős volt: az átadás alkalmával, illetve az átadni tartozott összegnek árvaszékileg történendő megállapításánál a községi volt árvapénztárban netán felmerülő hiányért, ugyiszintén az árvapénztári adósoknak az átadási okmányokban kitüntetett, illetve az utolsó községi árvapénztári számadás elintézésével helyesbített tartozásaikért és ezek behajthatóságáért, az illető átadó község — az egyes kötelezvényeknek az árvaszék által netán szükségesnek találandó átalakításáig (konvertálásáig), avagy a tartozásnak per, illetve végrehajtás utáni behajtásáig felelős marad, és minden ebbeli veszteséget — amennyiben a netán átadott saját feleslegéből az előző pont értelmében nem fedeztethetnek — a vármegyei árvapénztárnak megtéríteni tartozik, és erre a vármegyei árvaszék által esetről-esetre hozandó határozatok által elmarasztalólandó, szabad ságában állván az illető községnek, az ebbeli hiányt a netán mulasztással ter-

helt községi közegein birói uton magának viszatérítetteti.

12. §. Amely községben a gyámoltaknak vagy gondnokoltaknak — árvapénztári vagyonnukon felül — még ingatlan vagyonnuk is van, és az netán a közgyám által kezeltek: ezen ingatlanok az illető kiskorúak vagy gondnokoltak gyámjainak, illetve gondnokainak még a folyó év folyama alatt leltár mellett további kezelés végett a községi előjáróság által átadandó, — s az ebbeli leltárak esetről-esetre külön jelentésekkel az árvaszékhez az előjáróság által azonnal felterjesztendő; ha azonban az illető gyámolt vagy gondnokoltak törvény-szabta módon kinevezett gyámja vagy gondnoka nem lenne: ezen körülmény a szabályszerű gyámajánlási jegyzőkönyv felterjesztése mellett az árvaszéknek azonnal bejelentendő.

13. §. A községi árvapénztárak számlakönyvei az árvapénztári vagyon átadása után is az illető községeknek megőrzendők és a községi levéltárban megőrzendők, ellenben az összes elintézt községi árvapénztári számadások két példányban készítendő, s minden egyes számadás mellékleteinek számát is kitüntetendő jegyzék mellett még a folyó év vége előtt további megőrzés és bármikor történhető megtekintés végett a községi előjáróságok által a vármegyei árvaszékhez beküldendő, — magától értetvén, hogy amennyiben az árvapénztári naplók minden egyes tételénél a mellékletek száma bejegyzve nem volna: e bejegyzések a beküldés előtt a községi jegyzők által foganatosítandók.

14. §. Ezen szabályrendelet — belügyminiszteri jóváhagyás után — a vármegyei alispán által kinyomatandó, és az árvapénztár megtartására engedélyt nem nyert községek előjáróságainak, ugyiszintén a járási főszolgabíráknak két-két példányban, a vármegyei árvaszéknek pedig az árvaszék tagjai közt leendő kiosztás végett 25 példányban megküldendő, — pontos foganatosítása az árvaszék köteleességévé tétetvén azzal, hogy a kérdéses árvapénztári vagyon átvételének befejezése után, ennek menynyisége — a netán felmerült nagyobb nehézségek és az ezek iránt tett árvaszéki intézkedések felsorolásával — a vármegyei törvényhatósági bizottságnak bejelentendő; hogy továbbá a jelen szabályrendelet hatályba léptetésével a vármegyei gyámhatósági szabályrendeletnek 487 ik §-a érvényen kívül helyeztetik; és hogy a kérdéses árvagagyon átvétele és a községi árvapénztári számadások elintézése után, a részben még fentartott 1876-ik évi május 9-én kelt vármegyei árvaügyi szabályrendeletnek hatálya is megszűnik; magától értetvén, hogy a kérdéses árvapénztári vagyonnak pontos átadhatása végett a vármegyei árvaszék mindenekelőtt oly községeknek nézve, hol az eddigi árvapénztári számadások még el nem készítették volna, intézkedni tartozik aziránt: hogy a hátralékos számadások a község költségére mielőbb elkészíttessenek, — szabadságában állván az illető községnek, ebbeli költségeit a mulasztó községi közegein megvehetni.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrogh vármegyei törvényhatósági bizottságának 1888. évi június 27-ik napján tartott redes évnegyedes közgyűléséből.

Jegyzette:

Karácson Gyula s. k.

főjegyző.

Kirándulás nagy Szt-Bernárd hegyére.

Utazásom alatt gyakran történt velem az az eset, hogy a mások által oly annyira elmagasztalt helyek hidegen hagytak, míg oly egyes pontok, melyek megnezéséről lebeszélni törekedtek, teljesen kielégítének, sőt a látott képek időfolytan sem mosódtak el, emlékezetembe visszavisszatértek.

És ez természetes. Az izlésnél nincs különbözőbb valami; kedélyállapotunk is folytonosan változik, ennélfogva sok függ attól, mily hangulatban voltunk akkor, mikor ezt vagy azt a képet néztük, főleg pedig: milyen világításban volt a kép? Mindig szebb az ég mosolygva, mint a mikor ólomszürke felhők kóborolnak rajta.

Nagy Szt-Bernárd hegyéről is mondták nekem, megtekintése nem hálálja meg a reá fordított fáradságot. Csak beszéljete ti a piros táblás könyvek után, engem nagyon vonzott ez a hely.

A virágos keblű s gyümölcsöt érlelő Rhone-völgyben Martigny az a kedves városka, hol nyaratszaka a Svájcban bolygó turistáknak főhadiszállása van. A kis városka az Alföldön alig mehetne csak falu számban, itt azonban, hol elragadóan tárul fel a svájci táj pompája s a világ több részéből nagyon sokan összefutnak, gőcponttá lön. A természet mindig bájos s fiatal anya marad, udvarlóí mindig lesznek.

Erre járnak a Simplonon és Szt-Bernárdon át az olasz földre s a nagy mogorván álló Tête-Noir mellett Chamoniába, nézni Európa legnagyobb hegyét, a Mont-blancot, mikor reggel-este izzó arany tűzben ég. E kolosszális hegytömegnek, gigantikus rajzoknak mindig van sok bálujója! No de ezuttal az utmutatónak a nagy sz.-bernárdi hospice felé irányzott.

Minthogy ritkán szoktuk magunkat ily fárasztó nagy utra határozni, csak kevés tagból állt a társaságunk. Abban is csak egy nő, az én hitesem, nemsokára azután hogy oltár előtt megfogadta: holtomiglan el nem hagy. Martignyból, fel a hegyi kolostorhoz tizenkét óra kell, s ugyanannyi lefelé. Nem tudjuk, vajjon a hegyemet vagy lejövet veszi-e inkább igénybe az erőnk.

Alig hagytuk el a turista-várost s mellette az údén szép zöld mogyoróst, hol fűrge evetkék játszi könnyedséggel szökdecselve, hajlíták a cserje-ágakat, a Dranse piszkos-szürke vizének a hideg lehellete a nyári képből télt alkotott. A szennyes viznek árja partot verve, sziklatümböt hűmpölyget és folyton lefelé locsog az örökös hó vidékéről, a honnan törtet. Mintha neki sem tetszenék az a kietlen táj, a melyen születte.

Borzalmas helyeken jártunk a Dranse partján helyel-közzel. Ezerszámra feküdték körülöttünk a kőtuskók, a fékevesztett természeti erők dulásának töredékei, melyeket az elrongyolt hegyről ráz le egy-egy zivatar. Fejünk fölött, mint Damokles-kard, most is függött akárhány lekivánczó darab. Mikor a zivatar megremegetti a természetet, megelevenedve hullanak a kövek s földre furódnak. Mikor pedig jön a vizlavina halált aratni és mindent elsöpörni, borzasztók a nyomok, melyeket maga után hagy.

A glacier de gietrozi sziklaomlás 1818-ban a Dranset is eltorlaszolta, hogy nem folyhatott le a Rhoneba. Mély tó dagadt ki a völgy medréből s mindent elnyelt. S bátor pusztítók a vizomlások, görgetegek; csak odább állnak, de a rögöt el nem hagyják a szabad republica népei; a kivándorlást nem ismerik.

Sembrancher, Orsières, Liddes és Bourg-St-Pierre csak vityillószerű házakból állnak, de bennük azért jó pihenő esik.

Orsièresnél gyönyörködhetel a magas Mont Velan csuesinak hófényben csillogó pompájában. Büszkén trónol ez a havasi fok.

Mikor a kis községek szűk utcáin járunk, nyomunkban van mindentűt a föld salakja, mert minden hulladékot a házak elé dobnak s az ablak alatt dombra raknak.

A kapaszkodókon, hol a kerék nagyon elgurulna, hó nélkül is szánon járnak s a hosszú térlre fát hordanak össze.

Utunk szédítő mélységek fölött húzott veszedelmes vékony pallón s karfátlan párkány-utakon visz. A nagy esési serpentinakon egy-egy fa-hulla is keresztben áll utadon. Nem tudjuk olykor, öszvérháton ülni jobb-e, vagy gyalogszerrel ballagni? Fárasztó az egyik, fárasztó a másik egyaránt. — Csak vezetők titemes nehéz lépései maradnak folytonosan egyformák.

A hegyoldalra pásztorok kapaszoknak elszórodva. Tejgazdaságot űznek bennük egész nyáron, mikor a tehéncsordák magasabban járnak. A faházakból vig dal hangzik, a mindennapit kedvvel keresik. Ilyenkor minden tető egy-egy fogadóvá válik. A pásztor-gyermek uja alatt citerahurok rezgenek, a patakalmok zugásában vegyülnek el hangjai.

Kedzük magunkat itt jól érezni s szeretjük, hogy betérünk a jó emberekhez vajkenyerezni. De célnok továbbmenésre int, bár kedvtelent, de a vándorbotot felvesszük. Pedig szeretnők hallgatni, mikor csillaggyuláskor a szerető szívek szólnak egymáshoz a távolból. Szeretnők hallgatni a fiatal gazdanőnek dallamos újjongását, jodlirozását, mellyel a munkatársakat keltegeti a a hajnalpír feltüntekor. Szeretnők hallani a dal vizhangját a másik ajkról. Mi vidíthatnánk inkább, mint dal az ajkon, vidorság az arcon, mert ilyenkor meglegedés költözik a szívb.

Ha van az emberi fogalmak szerinti élet-boldogság, azt itt keressük, ne a gyapjuzsákon, kincses ládánál. Parva domus, magna quis, el lehet mondani nem egy karámról.

Mikor azután elközel a nagyobb ünnepek s a kőoltárnál összejönnek az ifjak, öregek, az egyház szegény szolgálója is felvászorog hozzájuk, hirdetni az üdviratot, misézni. Aprópénzzel fizetik a fáradságát, de a mi szegénységünkben kitellik még, meghálálják azon föltul egy kis sajttal vajjal, hogy teljesedjék az irás mondása: a ki az oltárnak szolgál, az arról is egyék. Évszázadok óta szolgálnak már védett helyen egyes lapos szirték kőoltárnál. Évszázadok virágai hervadtak el rajtuk. Kinek szíve elfásult s minden iránt érzéketlen, vigasztalást nem lel valásban, nézze meg a természet tágas templomában az ég kék kupolája alatt ezt az oltáremelést és lomb-sátorban hallgasson egy misét végig, melyet az ének szent hangjai magasztossá tesznek, lehet talán, ha még nincsen késő, olvadni fog szíve, mint a jéghegy forró nyárszakán. Csak a havasok világában vannak ilyen képek.

De folytassuk utunkat. Bourg-St-Pierre-ből kiérve, itt szép vizeses magasról törtet le s ezüst tájtéket tur, hallgasd csak a habok zenéjét! Ott egy vad szakadék szomorít el. Szemed előtt tátong s vár hogy átmenj rajta. Mikor nézem ezt a föld csudáját, megszólal mellettem a hegyi szellem: Nézz oda csak — mondá — 30,000 ember törte-zúzta magát keresztül e veszedelmes helyen, népemésző Bonaparte Napoleon parancsából. A kék tenger zöld szigetéről, világhódító utja — mely hat millió ember életébe került — erre is elvitte. Kereste a rendkívülit, babért aratni ment, hogy dicsőséget szerezzen a nemzetének. Az emberek pedig, kik ő utánna száz halálba mentek, azt gondolták, hogy őket jött el boldogítani. Csak látni kellett azt a bajoskodást, szántalpokon mily ügyel-bajjal vonzólták a nehéz ütötteket katonái. E szakadékokban emberaréról, ösödöktől fogva nem hullt soha annyi verejték. Vért izzadt a had népe. S tudod-e miért kinezta itt magát az emberiség s ni indította az emberföltű munkára? A pénz, — csengő ércnek verve. Amit a föld első hadvezére parancsszóval nem birt kívinni, megette a pénz. Van-e ennél nagyobb hatalom?

Elértünk azután a kecskepásztorok csendes birodalmába is, melyet csak a havasi kűrt méla hangja zavar meg olykor-olykor, mikor sir, bűg s megtörik a bércen. Kérdezd meg a facipőben járó golyhót, ki tanította arra, hogy kiesaljon az egyszerű hangszerből olyan bűvös hangot, melyet hangjegyre tenni nem tudott még senki sem. Kérdezd meg, ki volt tornamestere, hogy oly ügyesen kuszik szédítő magason és ólmos bottal lecsapja a saskeselyűt, mikor nyájára tör. Kérdezd csak meg, hogy gyűrt kalapban és a durva vásznú mezben, itt fenn a tisztább légkörben, miért érzi magát még is olyan boldogan? Kérdésidre nem fog tudni felelni, de érzi szíve, csak itt, itt a szabad természetben találja a boldogságát. Nem az boldog, kinek sok van, hanem a

ki kevéssel beéri. Mikor a kecske alá fekszik s emlőjéből nagyot húzza lakomáz, jobban meg van elégedve, mint sokan mások a lucullusi asztalnál.

Cseng-bong a kolompósó s szertesélylyel futnak hangjai. Az idő mulik s felő a kis kecskepásztor, meg látjákok mire megnő, bátor zergevadász váland belőle.

A zerge, az antilopeknek ez a kedves faja, az egyetlen, mely nálunk honos. Ott ugrál az Alpok és Kárpátok merész emelkedésű sziklatetőin. Horog formán hátra hajlott szarváról könnyen lehet ráismerni. Mikor fűre ugrásait teszi, lábainak két elsejét hátrakonnyítja. Mikor legelészni csoportokban lejjebb járnak s embert látnak, vezetőjük vészjel gyanánt fűtőt bocsát ki az orrából, mire feljéjve, ugrál el az egész nyáj. Ime most is halljuk a puskák ropogását, sivitiesét, a hegyek közt visszhangozva.

Utfele kellemesen pihen a szem a havasi rózsza törpe bokrain. Észrevesszük, bár nem árasznak felénk illatot. Nagyon szerény ez a virág, de éppen azért, mert oly nagyon szerény, szeretik a hegy s völgy lakói. Ha pedig az idegen jön messze földről, örül, mintha kincset lelne. Tíz kis csokrot hajad ébenébe, te is, édes kincsem!

Szép az Alpesek nagy birodalma. Rousseau hirdette először az evangéliumot róluk, utána megszámlálhatatlan turista-toll ír folyton karcolatokat erről a görbe országról.

Különös, hogy e tiszta légkörben, hol nem ragad a kis virágra semmi szenny, az emberfaj mégis oly nyomorult és elcsenevezett. Arcuk olyan töpörödött s az ifju minden átmenet nélkül vénül meg. Áthat a szána-lomérzet, mikor az ut mentén koldulató kretinre nézünk. E törpe emberkének csak a víztömlő nagy, mely állukról lóg, himbálódik. A vézna testet a leggyalóbb ruha fedi. Ugyan honnét s miből vennék is a jót? Utóvégre nagyon kevés az az alamizna, mely a kéregető kicsi ráncos kézbe hull; legfőkébb csak arra való, hogy a földi kint meghosszabbítsa. A svájci fanyar vörös borból adattunk a szegényeknek egész iteggel, cankö volt csak, de meg vagyok győződve, hogy jobban eset nekik, mint másnak Tokaj, Rajna, vagy a Mosel termése.

Cantin de Proz-nál, melynek szétszórt durva kő-kunyhóiban földhöz tapadt zsellérség lakik, elfogy előttünk a szekérut s a tenger szintje fölött 1802 méter magasságban igen keskeny gyalog ösvényeken járunk. Lenn marad az állat-s növényország, de óriási hegyzömekben annál jobban domborul ki az ásványország. Mily óriási erő kellett ahhoz, hogy e sötét sziklák Alpokká lettek összegyürvű!

Az örökös hó határánál megpihentünk, magunkra véve téli ruhánkat. A hatalmas hegygerincek és a hozzá férhetlenség hírében álló csúcsok, a nap mosolyától élednek, ékköveként zöldes színben játsztak. — Úgy vették ki magukat e hegyóriások, egymásmellé sorakozó ormok, mintha az egekkel ostromra akarának kelni. A völgy mélyére árny lópódozt.

Vezetőnk regét kezdett mondogatni arról, hogyan kerültek az Alpok ide, ezek a megmerevült hullámok.

Jöttek — ugymond — a hegyi óriások Himalája tájékaról, az őz Montblanc vezérelte alatt. Hullámzó vetéseket, virággal telt zöld mezőket foglaltak el. A megriadt nép kérve-kérte a hegyóriásokat, térnének oda vissza, honnét jöttek. De ezek nem tágitanak; felelik: zsarnok földről szabadultunk ide, mert ott elnyomának minket sokkal hatalmasabb társaink. Szabadságot hoztunk nektek népek! mert mi is csak szabadságot kerestünk. Elfoglaltuk — igaz termő földeiteket, zöld bársonyos mezőteket és gazdag réteiteket is, de adunk ezek helyébe szép völgyeket, jégbérceket. A termékeny völgy táplánd, a jégbérce pedig megóvand majd titeket pöffeteg zsarnokoknak nyomásától. A népszabadságot mi hoztuk el, mi adjuk meg nektek és mi is fogjuk fentartani. Nem lehet soha olyan erős ellenségtek, hogy töltek meg ne tudjunk benneteket védeni. Mikor a nép megértette, hogy az Alpesek szabadságot biztosítanak számára, megszerette azokat és semmi áron el nem hagyja.

Vezetőnk tízet csiholt s kezdett azután beszélni még kék sapkás, veres kabátos és sárga nadrágos hegyi manókról is, de mikor a nehéz járástól már melle egyre rekedtebben zihált s inogtak a térdjei, mondtuk neki, holnap is lesz idő arra.

Élő alak nem mutatta magát sehol, mintha minden kihalt volna körülöttünk. Néma csend vett körül bennünket. A „holtak völgyében“ jártunk itt, mely még inkább lehangolta kedélyünket, hogy a nap a magas ormok mögött korán alászállott. Itt ne keressünk hangulatos idyllt, gondoljunk inkább a megszámlálhatatlan áldozatra, kiknek e lakatlan helyen hólepel vont szemfelelet örökre lehunytt szemekre, midőn:

„Üvöltve tombol a vihar
Völgy s bérceitökön át,
S hófürgeteg terjeszti szét
Halotti fátyolát.“

És akkor midőn:

„Hegyekké tornyosul a jég,
S csevege mely ered:
Féltében a patakviz is
Szótlanfagygyá mered.“

Valóban e kietlen kőpusztában járnak, botor-kálnai, borzalmas még nyáron is. Az uton egyetlen kő-kunyhó sincs, a melyben meg lehetne pihenni. — Itt, hol a hegyek hópalástja a nyári napfény kurtítja, szürke hóviz pataként rohan mindentűnne együtt. A vadvíz fölött terjedelmes s tömör hómezők húzódnak el. Hogy a hótalaj leszakadjan alattunk, kik rajta járunk, Isten ójjon minden lelket!

A földet éri ismét lábunk. Sötét folt a fehér paláston. Mintha temetőben járnánk, földbe ékelt kökereztek s leszűrt egyéb olesó jelek emlékeztetik az utast arra, hogy itt vagy ott volt egyik-másik vándor ember-társa életének véghatára. Nevük át van adva a feledésnek. Magas pőznák jelölik az irányt, hogy télen a vándor el ne tévedjen a hóval befűtött uton.

Megszólalt a hegyi szellem ismét: „Nézzétek meg jól e helyet — mondá — sokan elaludtak itt már örökre,“ mikor „a kihalt vidék s a néma táj felett, csak a vihar zúg rémes éneket“. Végzetes a sorsa annak, kit a fürgeteg itt utban talál. Zizeg a hó, ordít a szél s a mikor kísérteties danát zeng a fülbe, örökre is elaltat.

Alig hogy a hegyi szellem eltűnt, egy lomha hó-felbő gomolyodott lassan felénk. Mikor hozzánk ért, már benne voltunk, nem láthatunk semmit sem. De annál nagyobb volt az öröm, mikor elhúzódt magass ormon megülni s az utolsó kanyarodónál felkiáltott vezetőnk: voila l'hospice St. Bernard!

Bizony jól eljárt fölöttünk az idő, de csak hogy mindjárt ott leszünk. A fardalmak iskoláját jártuk egész nap a legnehezebb járónak, madár sem járta tájakon.

A zárda magas falaira leszállt a hegyekről már az esthomály, de annál barátságosabban világolt felénk az ablakokból kisugárzó esti szobafény. Ugy vette ki magát itt az isten háta megett ez a három hosszú ablakosoros vén ház, mint egy mesebeli varázskastély. Azt a melabús tavat kelle még csak megkerülnünk, mely mogorva hegyek között a háromszázados kolostor előtt kömedrőben megszorult. A feljövő hold kacérkodott benne s ezüst gözzel vonta be a hegykörnyéket.

Itt, hol zárt ajtóra nem lel senki, bátran tettük gémberedtet kezünket a kilincsre. Egy barátságos pater jött felénk, hogy elfogadjon. Panaszokodtunk, hogy nagyon megfáztunk. Képzeltetik, mondá, ha a nyár ilyen, milyen hideg lehet még télidőn. A Spitzbergák déli fokának az évi közép-hőmérséke felel meg e telepek s így róla bátran lehet elmondani, hogy a tél örökös uralma alatt áll.

A nagy kandallóban egész hasábok égtek, lobogtak. Melegíték az éttermet. Pedig messze van a ferretti völgy, honnét egy ló naponta csak két hasábot hozhat fel.

A falon nagy képek fügtek. Egyes jeleneteket ábrázoltak azon időből, mikor I. Napoleon karddal irta nemcsak a világtörténelmet, de itt is megfordulván táborkarával, e zárda történetéhez is irt néhány lapot. Az előcsarnokban egy szűkszavu kőlap is arany nagybetűkkel tesz róla említést. A kedvelt tábornok Desaix-nek is, a marengói hősnak, maga Napoleon állított a zárda kápolnájában emlékszóbot.

Az estebéd ügyes szakács keze alól került ki. Vörös borral telített öblös palackok tarkították az asztalt. Böven lettünk kárpótolva az alamiznába adottért. Végre dagadó párnákon, menyegeset ringa ágyban, álomra térünk, hogy megtaláljuk a jól érdemelt nyugalmat. A jótékony álm felkeresi a szemet a legmagasabb ponton is. (2472 m.) Ennél főlebb nem lakik már senki, Európában ez a legmagasabb emberlakta hely.

Reggel a jámbor szerzetesek zsolozmájának a zsongása és harangjáték ébresztett. Egy derék Augusztinus-pater szives készségéből, mi e helyen érdekel bir, mindent megnéztünk.

Talán kissé hizelegni is akart, mert azzal kezdte: Kossuth Lajos erre járván, volt már zárdájuknak vendége. Csak ennek említése után tért át a nagy emberbarát, Mentoni Sz. Bernárdra, kinek bőkezűségéből s alapítványából épültek itt az első alapok. (962.) A kolostorban minden utast rang és vallás különbsége nélkül, szállással és élelemmel ingyen ellátnak. Három napig tart a vendéglátás. Csak Napoleon katonái csináltak kaszárnyát a zárdából. Évente 15 egész 20,000 ember vette igénybe átutaztában a vendégszeretetet. E szám ujabban lepadt már, mióta a sz.-gottbárdi alaguton gözzel közlekedik Észak Dellel. Nyolevan ágy áll az utasok rendelkezésére. Sok drága szállóban nincsen ilyen ellátás. Pedig el lehet képzelni, hogy ily magassági övön, hova gyaioig vagy ösvérháton is csak nagy nehezen lehet feljutni, milyen óriási fáradságba kerül minden élelmiszert, butor-tárgyat felhozni. Mintegy 25 ígás állat egyebet sem tesz egész napon, mint hátán hordja fel a szükségset.

Érdekesen szólt a pater arról is, télidőben — mely itt kilenc hóig eltart — a vad erőnyilvánulások milyennek, hogy a zivatár-rohamok mily rögtön törnek elő, megráznák az egész vidéket. Hőfuvatag a hegyek ölé Számuma.

Ilyenkor bocsátják szét a jó szimattal bíró kutyákat, nyakukra hordócskát illesztve, melegítő itallal. A széteresztett ebek, ha segélyszorultak akadnak, gyorsan visznek hirt a kolostorba, mire a szerzetesek, saját éltük veszélyeztetése mellett, indulnak felkeresésére, de sajna, gyakran maguk is ott vesznek. A katolicizmusnak szép vonása ez is.

Itt a hófürgeteg borzadalmas szokott lenni, való-ságos légharc s nő veszélye az által, hogy a szél minden segélykiáltást túlharsog és a szoros utat csakhamar betemeti finom hóporral. Elföldelés helyett hóburuk takarja az elhunytat.

A zárdáépületek nincsenek kitéve a hófürgeteg veszélyének. Az öserőkkel folytonosan dacban állnak, biztos helyen, de az ablakból is láthatni, már mikor kissé odább a lavinák romboló dörgéssel omlanak.

De nyárközepén itt csend és nyugalom van. A csendes zöld tó, mint nyugodt lelkiismeret, a zárda képét visszatükrözi.

A melléképületek alaghelyiségeiből kieresztett nagyfűjű, sárgafoltos kutyák vig cshalóssal felénk tartottak s kezét nyaltak. A philantropiából sok embernél több van bennök. A jeles Barry, melynek faja sajnos, kiveszett, tizenegy emberéletet mentett meg. Most a berni muzeumnak egyik disze.

Azt a zömök épületet néztük meg legutoljára, melyhez az a sok szomorúság tapad. A csontház volt az, melyet itt röviden csak morgue-nak hívnak. Rangkülönbség itt sincs. Egymás mellé támasztják a megfagyott áldozatok sorba, a mint ide kerültek. Egynémelyik már száz év óta áll itt, az örökös téltől kiszáritva, dermedten. Ezek a bernárdhegyi múmiák. Leolvasható egynémelynek arcáról még az utolsó életküzdelemnek kinja.

Sok megrázó jelenet ismétlődött immár a halál e rémes csarnokában, mikor az anya gyermekére s viszont ez a szülőjére, a nő hű férjére, ellenség a jó barátira ismert és a jegyes arra, kit szeretett.

Itt két utas még most is karöltve áll, ugy a miként összefagytak s vándoroltak át az örökkévalóságba. Egy rosszul fedezett résen beosonó szellő, meglóbálja fűrteiket. Ott egy anya védőleg szorongatja kicsikéjét. Mintha csak a művész keze véste volna kőbe ezt a drámát. S mennyi még itt a könnyezetlen. Tragédiákban gazdag hely ez. Szánalommal elegy borzadály az, mely itt megszállja a sziveket.

Mikor lábam gyökeret vert, megszólalt mellettem utoljára a hegyi szellem: Nézd az élet milyen esetleges. Egy fuvalom kell csak s földre hullsz. Minden ember élte egy-egy csoda s a magas életkor, melyet egyesek elérnek, a legnagyobb csoda. Az ember csak porszem a nagy mindenségben, attól függ az élete, hol kapja fel az élet-vihar s hova dobja le. Pedig minden ember élni akar, legtöbb az életörömekek kelyhét is kiüriti teljesen. Becsüld azért ezeket az embereket — ma még jobban, mint apád ezt tevék — mert, míg az önérdék és birvágy hajtja ma a legtöbb embert, ezek a jó szerzetesek a legkisebb részt sem vesznek a világerdekek harcában. Maguk körül zajt nem ütnek, pedig páratlanul áll ez a hallá-

megvetéssel járó nemes önfeláldozásuk. Földi jutalmul beérik azzal, hogy:

„Eléggé szól az öntudat,
Egy élet ismét mentve van.“

A durva kázmza alatt, hidd el, gyakran a legneme-sebb szív dobog.

Vértesi Károly.

Naptár. Július.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
24 Kedd	Krisztina	Kinga	12 Prokol
25 Szer.	Jakab ap.	Jakab ap.	13 Gábor
26 Csüt.	Anna	Anna	14 Aquila
27 Pént.	Pentele	Pentele	15 Cyriak

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR.)

A „Bácska“ 52. számának „Nyilttér“ rovata alatt Henneberg Sándor zombori ügyvéd „Egy geschäftelő pénztintézet“ bekezdéssel a bezdáni kölcsönös segélyző egyesületnek Váragi István bezdáni lakossal, ennek 3100 ft 16 kr per tárgyat képezett betét követelése iránt Váraginak okmányilag beigazolható egyenes óhajára megkötött egyezséget jónak látott a nyilvánosság elé bocsátani s azt — tudatlansággal párosult rosszakarattal — mint az egylet által Váragi ellen elkövetett üzérkedő ténny tüntette fel.

Ha csupán Henneberg urnak kellene válaszolnunk: lévén ő a mi pénztintézetünknek nem régiben „tisztlettel“ megköszönt — igazabban kigolyózott — tehát most „haragos“ ügyesze; valamint az itt nálunk néhány hónap előtt megalakított takarékpénztárnak haszonhajtású alapítója; ismételjünk ezen indokból — mert felszólalását boszu s önző érdek vezérelte — vele szóba se áll-nánk. De mivel pénztintézetünk egy tagabb körben, a nagy közönség bírálatának egyenes kikérésével lett szóba hozva, adjuk a felvilágosítást a következőkben:

V. a legfelsőbb bírósági ítélettel az egylet igazgatósága és tisztviselői ellen elkövetett rágalmaszás és becsületsértés miatt 2 ízben is — 200 és 100 ft bírság s az összes költségek megtérítése erejéig — elmarasztalt levén, mint ilyen az egylet tagjai sorából még 1882-ben kizárattat s az igazgatóság határozata folytán tartozott volna 3100 ft 16 kr betétjét az egylet pénztáránál felvenni, illetve, a mennyiben betétkönyvet elveszítettnek állítá, azt azonnal megsemmisítetté.

V. e helyett — noha 1882. évi ápril 16-án Hor-dósi Simon, Flesz Jakab és Balogh Mihály tanuk, ugy személyes jelenlétében felvett jegyzőkönyv alapján betéjének fel nem vétele esetében a tőke gyümölcsözletlen elfekvéséről tudomás vett — egy hosszas s minden ízben alaptalan pert indított, mely 1886-ban befejeztetvén, V-ra példaadó elmarasztalással végződött. E szomorú lecke után fogott csak V. betétkönyvének megsemmisítéséhez, mely a kir. törvényszéknek 1887. évi 7534. sz. végzésével eszközöltetett s arról ugyanazon év december 17-én mi is tudomást nyertünk.

De folytassuk most Hennebergnek a „Bácskában“ közzétett szöszterinti vádját: „Váragi István, miután a megsemmisítési eljárás befejezve lett, többször érlelyesen sürgette 3100 ft 16 kr és ennek 1882. évi január 1-től járó és fél évenként tőkésített 6% kamataiból álló és 1888. év végéig 4689 ft 2 kr-ra szaporodott, betett összegének kifizetését, de Csirszka Konrád igazgató által mindig valami ürügy alatt elutasítva lett, míg végre kénytelen volt alulírott által 4689 ft 2 kr betéte iránt a nevezett pénztintézetet beperesíteni.“

Ezen idézetből kifolyólag kérdeztük és számítsunk: miként lehet 1882. évi január 1-től 3100 ft 16 kr tőke után félévi 6% kamat tőkésítéssel — s mi jusson tőkésítve? — már 1887. évi december 17-én 4689 ft 2 krt követelni? Mily jögon lehetett V-nak a fenti tőkéje után 1887. év december közepén 1888. év végéig megfelelő összeghez kötni magát? Vajjon mit szóljunk egy olyan tanácsadó ügyvédről, aki az ő szavaival élve „tudatlan és gyámoltalan földmives ügyfelét“ oly galádul képes a sok keserű ügyvédi honoráriumok megtérítése után, ismét jogtalan követelés indítására birni, sőt ezen hamis összeg iránt — miként idézett szavaiból látjuk — törvényes keresetet indítani!

Váragi tehát nem... Henneberg ur állítása szerint „valami ürügy alatt“, hanem csakis tulzott kamat számítására nézve lett elutasítva; mert hisz jogos követelésén belül, tőkésítéssel bármikor szabadon rendelkezhetett, amint hogy abból 1888. évi febr. 9-én, tehát H. törvényes beavatkozása előtt tényleg 200 frtot fel is vett.

Az egylet és Váragi között megkötött egyezségben ugy az egyleti igazgató, valamint dr. Fleckenstein F. ur személye iránt használt gyanúsítást is ezennel határozottan visszautasítjuk. Az egyezség a mi előleges közbenjöttünkkel, nyilvános ülésünkben eltárgyalt s jegyzőkönyvelt részletes jelentésével mellett köttetett: távol minden oly fátyolozott eljárástól, mely H. ur az ügyet a közönség elé elég vakmerő állítani.

Hogy számításunkban nem élünk H. ur tanácsával, annak csak örülünk. Mi az olyan ügyvédől, aki „tudatlan“ ügyfelének, amint fentebbi idézetéből kitesszik, azt tanácsolja, hogy 1887. év december 17-én követeljen olyan összeget, amely még csak 1888. év végéig lenne, akkor is csak feltételeken követelhető, sőt ugyanezt a követelést perre is bátor bocsátani, azután meg a nyilvánosság előtt megbíráltatni, — ismételjünk, mi az olyan ügyvédtől értelmiséget nem várhatunk s így senki sem veheti komoly összegnek azon 1216 ft 86 krt melyet 13 havi előre számításával H. ur az intézet javára mint „geschäftet“ elkönyveltet. E helyett sokkal őszintébb lenne, ha H. ur bevallotta volna azon ügyvédi honorárium összegét, melyet bizalmunk folytán annak idejében éppen ezen képviselt V.-féle, mint egyedül csakis neki jutott tiszta „geschäftet“ „tudatlan“ ügyfelétől már begombolt s ezzel őt egy második botlástól visszatartotta volna.

*) Az e rovatban közöltétek nem vállal felelősséget a szerk.

Ha tudna H. ur számítani s megmondjuk azt, hogy V.-nak betéte nem 6%, hanem vele még betéte napján kikötött 5%-ra volt elhelyezve; továbbá hogy V.-nak nem — miként ismét tévesen állítja — 3472 frt 16 krt, hanem 3672 frt 16 krt fizettünk ki s hogy 1882-ben a fenyítő per megindítása s részben ezt követő évben V. betéte készletben lett tartva s hogy a kényszerített per által magának az egyletnek is kiadásai voltak, s mindezekhez végül: ha figyelembe venné V.-nak jegyzőkönyvileg felvett nyilatkozatát, melyben betétének gyümölcsötlen elheverését tudomásul veszi s így kamat követelése vitássá lett, ugy számokkal igazoltnak találna, hogy pénztinteztünk nem „geschäftelt“, sőt V. egyezségét csakis ennek tudatlansága figyelembe vételével nagylelkűségből fogadta el s így V. és családtagjai kérelmére eleve utját szegte egy második — csakis H. ur ügyetlen számításából megindított per folytatásának.

De a becsületesség és tisztességtudás mérlegelésében túlzott elszámítás vezérelte H. ur tollát ott is, a midőn az igazgatóságáról feltételezi, hogy a képzelt nagysága „geschäft“ jüvedelmét tantimjeihez csatolhatja.

Ezen arcátlan gyanúsítást pénztinteztünk reputációja s az igazgatóságának önzetlen szolgálata szempontjából a kifejezést teljes értelmében visszautasítjuk, mert általánosan tudva van s azt Henneberg ur is alapszabályunkból nagyon jól ismeri, hogy a tisztviselőség és igazgatóságának közgyűlésileg megállapított csekély díjain kívül intézetünkben semmiféle tantim sohasem is volt s ma sincs s így éretlen célszerűség tényleg pénztinteztünk viszonyait nem ismerő közönségnek hint port szemébe.

Mi egy gentlemanhoz illő tisztességet csakis úgy képzelünk, hogy első sorban megismeri a tény s ha való: akkor vádol és gyanúsít s ezt H. urnak annál könnyebb lett volna megtennie, mert egyletünk részvényes tagja levén, legvégső esetben a közgyűlés előtt is érvényesíthette volna befolyását.

Bennünk azonban egész felszólalása azon erős meggyőződést szülte, hogy H. ur a haszonlesés révén a fenntebb „bemutatott“ Várongi szerepére vállalkozott s így, mint ilyenekkel többé a nyilvánosság terén polemiaba elegetni nem fogunk.

Bezdan, 1888. július 22.

Az igazgatóság nevében:
Csirszka Konrád,
igazgató.

HIRDETÉSEK.

Földbérlet.

A csonoplyai út mellett, Zombor városától egy negyed órányi távolságban fekvő, 128 holdnyi birtokunk — a volt Bikár Pál-féle szállítás — a rajta levő gazdasági épületekkel együtt **1888. évi november hó 1-étől** egy vagy több évre, kedvező feltételek mellett haszonbérbe adandó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető dr. Margalits Ede, főgymnasiunai igazgató urnál Zomborban,

Szondy Mátyás és neje.

2-1

Hirdetmény.

Az adókövető bizottságok által folyó évben 1888. évek tartamára szóló érvényesül megállapított III. oszt. ker. adó s az 1888-ik évre megállapított nyilvános számadásra kötelezett vállalatok s egyletek üzleti adója ellen Bács-Bodrogh vármegye, Zombor, Szabadka, Ujvidék és Baja szab. kir. városok területéről beérkezett 2-od fokú felebbezések elbírálására hivatott egyenes adófelsőzsolamlási bizottság működését **f. évi július hó 30-án** megkezdve, vasár- és ünnepnapokat kivéve, naponként d. e. 8—12 óráig Zomborban a megyei székházban (új épület, bal szárny. II. emelet, 1. ajtó) fogja ülésait tartani, s a megállapított sorrend szerint első sorban a szabadkai kir. adóhivatal kerületéből, azután a bajai, palánkai, kulai, zombori, ó-becsei, ujvidéki s végül a zentai kir. adóhivatali kerületből beérkezett felebbezések fognak folytatódólagosan tárgyalás alá vétetni.

Zombor, 1888. július hó 20-án.

Grosschmid Gábor,
adóelsőzsolamlási bizottsági elnök.

Házeldadás.

Zomborban a nagytemplom-utcában fekvő 80. számú lakház, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad **Konyovits Jusztin.**

3-3

6623. szám.
kig. 1888.

Zenta város tanácsától.

Hirdetmény.

Zenta város képviselőtestületének folyó évi június hó 22-én 156. sz. a. kelt határozata folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező egy darab 16 löerejű fekvő henger alakú gőzmozgony-kazán, a hozzátartozó vízszivattyúval együtt, mely folyó évi április hóban lett a kir. építészeti hivatal által hidegvíznyomással 5 atmosféra működő képességre megvizsgálva és engedélyezve, nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Miről árverezni kívánók azon hozzáadással értesítetnek, miszerint az árverés **folyó évi augusztus hó 5-ik napján d. u. 3 órakor** a városház nagytermében fog megjelteni, melyre vonatkozólag írásbeli zárt ajánlatok kellőleg felszerelve és a kikiáltási 1000 frt árnak megfelelő 10% óvadékkal ellátva, az árverés napjának d. e. 11 órájáig a városi tanács iktatóhivatalában fogadtatnak el; az árverési feltételek pedig naponként a hivatalos órák alatt Papp Antal gazd. tanácsnok hivatalos helyiségében szemlélhetők meg. Zentán, 1888. évi július hó 17-én.

Wuits Sándor,
h. polgármester.

700. szám.
1888.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 5216/1887. számú végzése által Sztanimirovics Pál zombori lakos javára Theodorovits Száva zombori lakos ellen 275 frt 55 kr tőke, ennek 1886. évi június hó 8. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 61 frt 05 kr perkölttség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 460 frtra becsült Pokorny-féle zongora, butorneműek és 2 tajtpipából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3892/1833. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban a városházánál leendő eszközökre 1888. évi augusztus hó 3-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 103. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1888. évi július hó 18-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Haszonbérbeadás.

Zombor városban, Bánát külvárosban, a szivaci országuton, a kis kaszárnya és a lópiac közelében a volt Benda János-féle „Zöld fához“ címzett **korcsma** minden hozzá tartozandó tárggyakkal együtt haszonbérbe adandó. A bérlet 1888. évi október hó 1-től kezdve 3 egymásutáni évig tart.

Bővebb tudósítás a háztulajdonosnál nyerhető.

Király Lidia férj. Vas Andrásné
Zomborban.

4163. szám.
k. ig. 1888.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába bekebelezett, 7000 lelket (ebből $\frac{1}{10}$ német, $\frac{2}{10}$ magyar és $\frac{1}{10}$ szerb) számláló Sztanisics községében (melyhez két uradalom is tartozik, és azok a községi orvost külön díjazással is látják el), üresedésben lévő községi orvosi állomásra ezenel pályázat hirdettetik.

Ezen állással a következő javadalmazás van egybekapcsolva:

1. Kézpénzfizetés 600 frt.
2. Látogatási díj fejében 50 kr, éjjel 1 frt.
3. Halottkémi díj fejében minden haláleset után 20 kr.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-a, valamint az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében, nemkülönbén a magyar és német nyelv bírást tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi augusztus hó 10-éig** ezen főszolgabíróósághoz nyújtsák be.

Zombor, 1888. évi július hó 15-én.

Poppovics Dusán,
főszolgabíró.

3-2

975. szám.
kig. 1888.

Keresztur községtől.

Árverési hirdetmény.

Keresztur községe alólírott előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község képviselőtestületének f. évi 10/1888. közgy. számú határozata folytán a volt uradalmi bor- és pálinka-mérési jog a nagyvendéglő épülettel és a község belterületén felosztott hat (6) részletben, vagyis: önálló hat korcsmában egyenként 1888. évi november hó 1-étől 1891. évi december hó végeig tehát 3 és $\frac{1}{4}$ évre **f. évi augusztus hó 1-én délelőtti 10 órakor** nyilvános árverésen bérbe adni fog.

Közelebbi feltételek a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Mi azzal hozatik az érdekeltek tudomására, hogy a bérbeadás a községi képviselőtestület és a tekintetes megyei törvényhatóság jóváhagyásától tétetik függővé.

Kereszturon, 1888. július hó 14.

Arnold Károly,
jegyző.

Dzsudzsár György,
bíró.

4401. sz.

Pályázati hirdetmény.

Pivnica községben üresedésben lévő szülész-női állásra pályázatot nyitok s felhívom azokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy szülész-női oklevéllel, erkölcsi bizonyítvánnyal, egy a szerb vagy tót nyelv ismeretét tanúsító bizonylattal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi augusztus hó 20-ig** nyújtsák be.

Azok, kik a szerb vagy tót nyelven felül a német nyelvet is birják, előnyben részesülnek.

A választási határnap a pályázati határidő letelte után fog megállapítani.

A szülész-női javadalmazása:

Évi 100 frt fizetés a községi pénztárból, egy minden szülési eset után 40 kr. és egy kenyér.

Hódságh, 1888. évi július 17-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-2

Hirdetmény.

Az ada-moholyi egyesült takarékpénztár

értesíti részvényeseit, miszerint 1888. évi augusztus hó 15-én délelőtti 9 órakor intézeti helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az intézet részvényeseit tisztelettel meghívja

Tárgyak:

1. Moholyon felállítandó fiókintézet iránti intézkedés.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Az üresedésbe jött választmányi helyeknek új választmányi tagokkai betöltése.
4. A nyitandó fiókintézet tisztviselőségének megválasztása és ezek jüvedelmének megállapítása.
5. Indítványok.

Jegyzet. Az alapszabályok 56. §-a értelmében csak azon részvényesek birnak szavazati joggal, kik részvényeiket a közgyűlés előtt — 8 napon belül — az e célra kiküldött bizottságnak bemutatják.

Ada, 1888. július hó 12-én.

A választmány határozatából:

Ada-moholyi egyesült takarékpénztár:

Gyetvay Béla,
választmányi tag és jegyző.

Jablonszky József,
elnök.

730. szám.
k. ig. 1888.

Rác-Militics község előjáróitól.

Pályázati hirdetmény.

Rác-Militics község tulajdonát képező bor- és pálinkamérési regálejog **f. évi augusztus hó 26-án d. u. fél 4 órakor** Rác-Militics községében három évre, vagyis 1889. évi január hó 1-től egész 1891. évi december 31-ig terjedő időtartamra nyilvános árverésen fog eladatni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Rác-Militics, 1888. évi július hó 15-én.

Radoychich Endre,
jegyző.

Weiler András,
bíró.

3-2